

Sygn. akt VU 1896/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ponowne ustalenie wartości kapitału początkowego

na skutek odwołań J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 26 września 2012 roku i 23 listopada 2012 roku

znak (...)

I. **umarza postępowanie w sprawie w części dotyczącej doliczenia do stażu pracy okresu przebywania na zasiłku chorobowym po ustaniu zatrudnienia od 01 stycznia 1994 roku do 14 marca 1994 roku jako okresu nieskładkowego,**

II. **oddala dalej idące odwołania.**

Sygn. akt VU 1896/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 września 2012r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., odmówił wnioskodawcy J. S. ponownego ustalenia kapitału początkowego, argumentując, iż przedłożone przez niego kserokopie dokumentów nie stanowią środka dowodowego w sprawie.

Od powyższej decyzji złożył odwołanie wnioskodawca, domagając się jej zmiany i ponownego przeliczenia kapitału początkowego z uwzględnieniem okresu od 01 września 1970r. do 31 sierpnia 1973r., w którym był uczniem (...) Szkoły (...), okresu od 14 grudnia 1993r. do 24 marca 1994r., kiedy przebywał na zwolnieniu lekarskim i pobierał zasiłek chorobowy oraz okresów pobierania zasiłku dla bezrobotnych od 25 marca 1994r. do 30 września 1994r. oraz od 14 listopada 1998r. do 15 listopada 1998r.

W oparciu o dołączone do odwołania dokumenty, organ rentowy decyzją z dnia 23 listopada 2012r. znak: (...) ponownie ustalił kapitał początkowy wnioskodawcy na dzień 01 stycznia 1999r., doliczając do stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy: jako okres nieskładkowy – okres przebywania na zasiłku chorobowym po ustaniu zatrudnienia od 01 stycznia 1994r. do 14 marca 1994r., na podstawie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej. Organ rentowy wskazał,

iz okresy pobierania zasiłków dla bezrobotnych od 25 marca 1994r. do 30 września 1994r. oraz od 14 listopada 1998r. do 15 listopada 1998r. zostały uprzednio uwzględnione przy ustalaniu wartości kapitału początkowego. W pozostałym zakresie ZUS uznał żądania wnioskodawcy za bezzasadne, wskazując, iż w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy brak jakichkolwiek wpisów potwierdzających okres pobierania zasiłku chorobowego od 15 marca 1994r. do 24 marca 1994r. ZUS nie zaliczył także do stażu wnioskodawcy okresu od 01 września 1970r. do 31 sierpnia 1973r., argumentując, iż uczniowie szkół górniczych podpisywali umowę o naukę w Przyzakładowej Szkole (...), a w Zakładach (...) odbywali jedynie praktykę. W związku z tym, okres nauki nie jest okresem zatrudnienia i tym samym, nie można go doliczyć do stażu pracy.

W odwołaniu od decyzji z dnia 23 listopada 2012r. wnioskodawca wniósł o ponowne przeliczenie kapitału początkowego z uwzględnieniem okresu od 01 września 1970r. do 31 sierpnia 1973r., w którym był uczniem (...) Szkoły (...) okresu od 14 grudnia 1993r. do 24 marca 1994r., kiedy przebywał na zwolnieniu lekarskim i pobierał zasiłek chorobowy.

W odpowiedziach na odwołania, organ rentowy wniósł o ich oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, iż okresy pobierania zasiłku chorobowego są okresami nieskładkowymi, zgodnie z art. 7 ustawy emerytalnej. Jednocześnie, powołując się na art. 15 ust. 3 ustawy emerytalnej i art. 18 ust. 2 o systemie ubezpieczeń społecznych podniósł, iż zasiłek chorobowy nie podlega wliczeniu do podstawy wymiaru kapitału początkowego. Odnośnie okresu od 01 września 1970r. do 31 sierpnia 1973r., ZUS wskazał, iż okres ten, jako okres nauki w przyzakładowej szkole (...), w czasie którego wnioskodawca odbywał praktykę w ZG (...), nie może zostać uwzględniony w stażu ubezpieczeniowym jako okres zatrudnienia.

Na rozprawie w dniu 30 stycznia 2013r. wnioskodawca oświadczył, iż cofa odwołanie w części dotyczącej zarzutu niezaliczenia do stażu pracy okresu pobierania zasiłków dla bezrobotnych od 25 marca 1994r. do 30 września 1994r. oraz od 14 listopada 1998r. do 15 listopada 1998r., bowiem okresy te zostały już wcześniej wliczone do wymiaru kapitału początkowego, a okoliczności wskazane w odwołaniu, są w tym zakresie jedynie omyłką skarżącego. W pozostałym zakresie, wnioskodawca podtrzymał stanowisko wyrażone w odwołaniu.

Na rozprawie w dniu 20 marca 2013r. ubezpieczony zakwestionował stanowisko ZUS, także w zakresie, w jakim organ rentowy zaliczył mu okres pobierania zasiłku chorobowego do okresów nieskładkowych. Jego zdaniem, świadczenie to było przez niego pobierane w ramach ciągłości zatrudnienia, w związku z czym, okres pobierania zasiłku – według wnioskodawcy od 14 grudnia 1993r. do 24 marca 1994r. – winien być uwzględniony jako okres składkowy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. S. urodził się (...)

Wnioskodawca w okresie:

- od 04 września 1973r. do 15 maja 1974r. był zatrudniony (...) Zakładach (...) w W. na stanowisku mechanika pod ziemią;
- od 16 maja 1974r. do 30 września 1977r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Spółka z o.o. w L. na stanowisku ślusarza- mechanika pod ziemią;
- od 24 listopada 1977r. do 30 listopada 1989r. był zatrudniony w Zakładzie (...) w Z. na stanowiskach: ślusarza i ślusarza remontowego;
- od 19 stycznia 1990r. do 31 grudnia 1993r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Spółka z o.o. w L. na stanowisku ślusarza-mechanika pod ziemią;
- w okresach od 25 marca 1994r. do 30 września 1994r. oraz od 14 listopada 1998r. do 15 listopada 1998r. pobierał zasiłek dla bezrobotnych;

- w okresie od 01 października 1994r. do 31 lipca 1998r. był zatrudniony w (...)Zakładach (...) S.A. w Z.na stanowisku ślusarza remontowego;

- w okresie od 16 listopada 1998r. do 31 grudnia 1998r. był zatrudniony w (...)Zakładach (...) S.A. w Z.na stanowisku mechanika – obuwnika montażysty.

Dowód: akta ZUS t. I – świadectwa pracy k. 8-11, 13, 15,

akta ZUS t. I – zaświadczenie RUP w Z.z dnia 27 września 1994r. k. 12,

akta ZUS t. I – zaświadczenie z PUP w Z. z dnia 04 grudnia 1998r. k. 14.

Po rozwiązaniu stosunku pracy z Przedsiębiorstwem (...) Spółka z o.o. w L. w dniu 31 grudnia 1993r., J. S. w okresie od 01 stycznia 1994r. do 14 marca 1994r. pobierał zasiłek chorobowy w związku z niezdolnością do pracy spowodowaną wypadkiem przy pracy.

Dowód: akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Spółka z o.o. w L., legitymacja ubezpieczeniowa wnioskodawcy.

W okresie od 01 września 1970r. do 31 sierpnia 1973r. J. S.był uczniem (...)Szkoly (...)w Z.(przyzakładowej szkoły Zakładów (...)) w zawodzie mechanika maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego. Na podstawie umowy o naukę w przyzakładowej szkole (...),J. S.odbywał praktykę w ZG (...).

Zajęcia praktyczne odbywały się na terenie zakładu; w klasie I i II – przez dwa, w klasie III – przez trzy dni w tygodniu. W pozostałych dniach tygodnia wnioskodawca uczęszczał na zajęcia w (...) Szkole (...) w Z., gdzie zdobywał wiedzę teoretyczną.

W ramach praktyk, wnioskodawca odbył tzw. szkolenie stanowiskowe, które miało na celu zapoznanie ucznia ze specyfiką funkcjonowania poszczególnych oddziałów ZG (...). Szkolenie polegało na tym, iż uczniowie (w tym wnioskodawca), byli szkoleni przez pracowników, zatrudnionych na poszczególnych stanowiskach (np. na flotacji) i następnie, pod ich nadzorem, wykonywali określone czynności, związane z danym stanowiskiem pracy. Zajęcia praktyczne odbywały się na terenie zakładu, z tym, że w klasie I i II – na powierzchni, natomiast w klasie III – na dole kopalni.

W okresie praktyk wnioskodawca otrzymywał pomoc finansową, wypłacaną przez Zakłady (...). Wnioskodawca nie otrzymał świadectwa pracy; otrzymał natomiast świadectwo ukończenia (...)Szkoly (...)w Z..

Dowód: wyjaśnienia wnioskodawcy 00:04:54-00:20:43,

akta kapitałowe - zaświadczenie z dnia 28 września 1987r. o praktycznej nauce zawodu.

Decyzją z dnia 28 czerwca 2005r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., ustalił wnioskodawcy J. S.wartość kapitału początkowego na dzień 01 stycznia 1999r. w wysokości 130.762,94zł. Organ rentowy, przy obliczaniu stażu pracy, uwzględnił wnioskodawcy okresy oraz kwoty pobierania zasiłku dla bezrobotnych od 25 marca 1994r. do 30 września 1994r. oraz od 14 listopada 1998r. do 15 listopada 1998r.

W dniu 02 grudnia 2009r. ubezpieczony złożył wniosek o ponowne przeliczenie kapitału początkowego, domagając się uwzględnienia m.in. okresu od 01 września 1970r. do 31 sierpnia 1973r., w którym odbywał praktyczną naukę zawodu w ZG (...) oraz okresów pobierania zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Spółka z o.o. w L..

Decyzją z dnia 26 września 2012r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., odmówił wnioskodawcy J. S. ponownego ustalenia kapitału początkowego, argumentując, iż przełożone przez niego kserokopie dokumentów nie stanowią środka dowodowego w sprawie.

Na podstawie dokumentów dołączonych przez wnioskodawcę do odwołania od decyzji z dnia 26 września 2012r., ZUS, decyzją z dnia 23 listopada 2012r. znak: (...) ponownie ustalił wartości kapitału początkowego wnioskodawcy na dzień 01 stycznia 1999r., doliczając do stażu pracy – jako okres nieskładkowy - okres przebywania na zasiłku chorobowym od 01 stycznia 1994r. do 14 marca 1994r. (na podstawie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej). Organ rentowy nie uwzględnił natomiast okresu praktycznej nauki zawodu w ZG (...) od 01 września 1970r. do 31 sierpnia 1973r.

Dowód: akta kapitałowe ZUS – decyzja z dnia 28 czerwca 2005r.,

akta kapitałowe ZUS – wniosek o ponowne ustalenie kapitału początkowego,

akta kapitałowe ZUS - decyzja z dnia 26 września 2012r.,

akta kapitałowe ZUS – decyzja z dnia 23 listopada 2012r.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy J. S. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Zgodnie z ust. 2, kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174, pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat.

Zgodnie z art. 174. 1. Kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

2. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;

2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;

3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

3. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu od dnia 1 stycznia 1980 r. do dnia 31 grudnia 1998 r.

3a. Przepis art. 17 ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru kapitału początkowego w myśl art. 15 ust. 1 dla ubezpieczonego urodzonego przed dniem 31 grudnia 1968 r. z powodu nauki w szkole wyższej, o której mowa w art. 7 pkt 9.

Zgodnie z art. 174 ust. 7 i 8 ustawy emerytalnej, do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 r. Przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w sprawie, Sąd uznał, iż brak podstaw do zmiany zaskarżonych decyzji. W toku postępowania, ZUS częściowo uwzględnił żądanie wnioskodawcy, dotyczące doliczenia do stażu pracy - od którego liczona jest wartość kapitału początkowego

- okresu przebywania na zasiłku chorobowym od 01 stycznia 1994r. do 14 marca 1994r., na podstawie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy. W tym zakresie, ZUS w decyzji z dnia 23 listopada 2012r. dokonał zmiany decyzji z dnia 26 września 2012r., co skutkowało umorzeniem przez Sąd, w punkcie I wyroku, na podstawie art. 477[13] zd. 1 kodeksu postępowania cywilnego, postępowania w części dotyczącej doliczenia do stażu pracy okresu przebywania na zasiłku chorobowym po ustaniu zatrudnienia od 01 stycznia 1994r. do 14 marca 1994r. jako okresu nieskładkowego. Zgodnie bowiem z powołanym przepisem, zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd – przez wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony – powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części.

Nie zasługiwało natomiast na uwzględnienie żądanie dotyczące zaliczenia do stażu pracy okresu pobierania zasiłku chorobowego od 15 marca 1994r. do 24 marca 1994r. Zarówno bowiem w aktach osobowych wnioskodawcy jak i dostarczonej przez niego legitymacji ubezpieczeniowej, brak jakichkolwiek wpisów, potwierdzających, by w tym czasie pobierał zasiłek chorobowy.

Bezzasadny jest także zarzut wnioskodawcy, iż okres pobierania przez niego zasiłku chorobowego winien zostać uwzględniony jako okres składkowy. Zgodnie bowiem z art. 7 pkt 1 lit. b ustawy emerytalnej, okres pobierania zasiłku chorobowego jest okresem nieskładkowym.

Sąd podzielił także stanowisko organu rentowego, iż okres nauki w przyzakładowej szkole (...) od 01 września 1970r. do 31 sierpnia 1973r. nie jest okresem zatrudnienia młodocianych, o którym mowa w art. 6 ustawy emerytalnej.

Powołany artykuł, w ust. 2 pkt 3 stanowi, iż za okresy składkowe uważa się przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. okresy, za które była opłacana składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne - m.in. dotyczące zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego w warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 01 stycznia 1975 r.

W związku z powyższym, w rozpoznawanej sprawie, oceny statusu prawnego wnioskodawcy w okresie nauki w (...) Szkole (...), tj. od 01 września 1970r. do 31 sierpnia 1973r. dokonać należało w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 02 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczeniu do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. z dnia 21 lipca 1958 r., Nr 45, poz. 226 z późn. zm.),

- uchwały nr 364 Rady Ministrów z dnia 26 września 1958 r. w sprawie zatrudnienia młodocianych przez zakłady pracy w celu nauki zawodu, przyuczania do określonej pracy i odbywania wstępnego stażu pracy (M.P. z dnia 17 października 1958 r., Nr 78, poz. 453),

- ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. z dnia 21 lipca 1961 r., Nr 32, poz. 160 z późn. zm.).

Z zebranego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, iż w spornym okresie, tj. od 01 września 1970r. do 31 sierpnia 1973r., J. S. nie posiadał statusu pracownika. W tym czasie był bowiem uczniem (...) Szkoły (...) w Z. w zawodzie mechanika maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego i, na podstawie umowy o naukę w przyzakładowej szkole górniczej, odbywał zajęcia praktyczne w Zakładach (...).

Tymczasem, jak wynika z przepisów ustawy z dnia 02 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczeniu do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. z dnia 21 lipca 1958 r., Nr 45, poz. 226 z późn. zm.), okres nauki zawodu jest okresem zatrudnienia tylko wówczas, gdy uczeń szkoły zawodowej był jednocześnie zatrudniony na podstawie zawartej z pracodawcą umowy o pracę w celu nauki zawodu lub w celu przyuczenia do wykonywania określonej pracy. Oznacza to z kolei, że okres praktycznej nauki zawodu podlega

wliczeniu do stażu ubezpieczeniowego, jeżeli uczeń szkoły zawodowej pozostawał w tym czasie w stosunku pracy z danym zakładem pracy. W takiej sytuacji nauka podjęta przez ucznia stanowiła niejako konsekwencję nawiązanego stosunku pracy. Umowa, jak wskazano wyżej, była bowiem zawierana w celu nauki zawodu lub w celu przyuczenia do wykonywania określonej pracy. Powyższe wiązało się ściśle z podleganiem przez ucznia rygorom stosunku pracy i korzystaniem przez niego z takich uprawnień jakie ten stosunek gwarantował (np. otrzymywanie wynagrodzenia, brak okresu wakacyjnego, prawo do urlopu wypoczynkowego, otrzymanie świadectwa pracy, potwierdzającego okres zatrudnienia).

Powyższego nie należy mylić z sytuacją, w której uczeń odbywał zajęcia praktyczne w ramach umowy o naukę w przyzakładowej szkole górniczej. Taka praktyka wynikała bowiem z procesu kształcenia uczniów zawodu objętych jedynie administracyjno – prawnym stosunkiem pomiędzy uczniem a szkołą. Nie miała ona natomiast podstawy w stosunku pracy i w związku z tym, nie stanowi okresu zatrudnienia i nie podlega wliczeniu do stażu ubezpieczeniowego.

Sąd w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego, iż status prawny ucznia, który odbywał zajęcia praktyczne w ramach umowy o naukę w przyzakładowej szkole (...), nie pozwala na uznanie okresu tej nauki za składkowy okres zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 01 stycznia 1975r. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 1999r., II UKN 462/98, OSNP-wkł. 1999/15/3 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 1999r., II UKN 593/98, OSNP 2000/12/485).

W świetle powyższego uznać należało, iż w omawianym okresie wnioskodawca nie posiadał statusu pracownika. Za powyższym przemawia dodatkowo fakt, iż ubezpieczony z tytułu wykonywania zajęć praktycznych nie otrzymywał wynagrodzenia, lecz jedynie pomoc finansową, jak również okoliczność, że za wskazany okres ubezpieczony nie otrzymał świadectwa pracy, lecz świadectwo ukończenia nauki w szkole. Brak statusu pracownika w okresie od 01 września 1970r. do 31 sierpnia 1973r. potwierdzają pośrednio także wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy, z których wynika, iż pierwszym okresem zatrudnienia ubezpieczonego na podstawie stosunku pracy był okres od 04 września 1973r. w(...)ZG (...) w W..

W tym stanie rzeczy, Sąd, w punkcie II wyroku, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kodeksu postępowania cywilnego oddalił odwołanie wnioskodawcy J. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.z dnia 26 września 2012r. znak: (...)z przyczyn podanych w niniejszym uzasadnieniu.